

Проектът "Противодействие на злоупотребите в името на честта в социален и правен аспект" се изпълнява с финансова подкрепа, предоставена от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП.
www.activecitizensfund.bg

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

ФИНАЛНА МЕЖДУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЯ

**Злоупотреби/ насилие/ престъпления
„в името на честта“ - правен аспект**

Полезни практики от Италия

адв. Мария Ганчева

член на САК и АК Милано
Член на АЖА и ADGI Milano

18 ФЕВРУАРИ 2020

Social and Legal Action
to Combat Honor Related Abuse

Правни характеристики в Италия относно:

Злоупотреби/престъпления **на честта** /delitto d'onore/

Злоупотреби/престъпления **против честта** /delitto contro onore/

Злоупотреби/престъпления **„в името на честта“**
/“crimini commessi in nome dell'onore“/

Проектът "Противодействие на злоупотребите в името на честта в социален и правен аспект" се изпълнява с финансова подкрепа, предоставена от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП.
www.activecitizensfund.bg

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

➤ Престъпления на честта

Престъплението на честта е било уредено в Наказателен кодекс чл. 587 /отменен 1981 /

Всеки, който причини смъртта на съпруг / съпруга, дъщеря или сестра, в момент, в който открие незаконната плътска връзка и в състоянието на гняв заради засягане на своята или честта на своето семейство, се наказва с лишаване от свобода от три до седем години. На същото наказание подлежи и всеки, който при гореспоменатите обстоятелства причини смъртта на лицето, което е в незаконна плътска връзка със съпруга, дъщеря или сестра.

Проектът "Противодействие на злоупотребите в името на честта в социален и правен аспект" се изпълнява с финансова подкрепа, предоставена от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП.
www.activecitizensfund.bg

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

- Съпруг/а, но.....дъщеря или сестра! Няма такова за син или брат!
- На практика* - за убийство на всяко друго лице наказанието е доживотен затвор, за убийство на съпругата и любовника ѝ – най-много 7 години затвор
- Чл.559 НК /обявен за противоконституционен през 1968 и отменен в последствие/ се е предвиждало наказание за изневяра на съпругата!!!
- Законът непрекъснато се променя: едва през 1999 г. са отменени разпоредбите на Наказателния кодекс, които санкционират дуела, онази „рицарската“ схватка за възстановяване на засегнатата част

Проектът "Противодействие на злоупотребите в името на честта в социален и правен аспект" се изпълнява с финансова подкрепа, предоставена от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП.
www.activecitizensfund.bg

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

Престъпления против честта

- Предвидени са във Втората книга, раздел XII на наказателния кодекс: Престъпления против личността, глава II: чл.594 -599
- Обида и клевета
- Обща характеристика – престъпления, при които е засегната социалната стойност на потърпевшото лице, неговата репутация , която според Касационни съд в Италия „ не се идентифицира със собствената самооценка или самолюбие, а с професионалното достойнство съответстващо на социалната група и в исторически контекст, в който живее.“

Проектът "Противодействие на злоупотребите в името на честта в социален и правен аспект" се изпълнява с финансова подкрепа, предоставена от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП.
www.activecitizensfund.bg

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

Престъпления „в името на честта“

- По-широка категория, включваща престъпления на честта, престъпленията против честта, както и голяма част от престъпленията против семейството, против младежта, против личността като т.нар „ранни бракове“, съжителство и сексуални отношения с малолетни, сексуално насилие, телесни повреди /включително обрязване на гинеталите при жените/, убийства – когато мотивацията за извършването им е защита на честта
- Общото между тях е честта — „honor“ достойнство, уважение
- Не оправдава насилието и не включва правото да убиеш, за да защитиш тези ценности, концепция дълбоко залегнала в патриархалните общества

- **Основните права и правата на човека** заложени в Универсалната декларация за правата на човека като – недискриминация, право на самоопределяне, на свобода, право на живот, равенство и равнопоставеност на половете – именно от тези права са лишени жените в патриархалните групи, където убийството или побоят над жената е най-ефикасното средство, за да се възстанови „достоинството, честта“ на семейството или общността
- Според Фондът за населението към ООН /UNPF/ около **5000 момичета и жени годишно в света биват убити** в защита на „честта“ от членовете на техните семейство или общности, на които принадлежат
- Във Великобритания през 2008 г. **17000 жени** са били жертви на т.н. злоупотреби, основани на честта

Проектът "Противодействие на злоупотребите в името на честта в социален и правен аспект" се изпълнява с финансова подкрепа, предоставена от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП.
www.activecitizensfund.bg

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

Добри практики от италианската правна система – като нормативна база, съдебна практика и социална политика

Добри практики като нормативна база

- **Отмяна на норми**, морално и социално остарели /като тези за прелюбодействието на жени, дуелите на честта и т.н.
- **в НК**, които санкционират поведение нарушаващо чов. **Въвеждане на нови норми** ешкото достойнство, основните права и правата на човека приети като най-висши правни ценности /напр. **въвеждане през 2006 на чл.583 бис** – обрязване на женски полови органи/

Проектът "Противодействие на злоупотребите в името на честта в социален и правен аспект" се изпълнява с финансова подкрепа, предоставена от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП.
www.activecitizensfund.bg

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

2. Добри практики в съдебната практика - мотивиране на съдебни решения

- „Правата на човека и международното право признават правата на имигрантите, техните културни различия и културния произход на всеки в процеса на социализация. Всеки е свободен на действия спрямо собствените си културни традиции и да продължава да поддържа стила на живот на неговата социална или етническа общност и да предава на децата си тези културни традиции доколкото тези традиции не представляват закононарушение и не води до извършване на престъпление, съгласно закона на приемащата държава. „
- „ Съжителството *more uxorio* между обвиняемия пълнолетен с малолетна под 16 години, се санкционира от законодателя независимо от съгласието на трети лица /родители/ подпомогнали този акт и независимо от злоупотребата с власт. Би било различно ако момичето е навършило 16 години и е могла да даде валидно съгласие за сексуални отношения с пълнолетния, с който съжителства“

Добри практики в социалните политики – институционална мрежа против насилието

Ръководител на мрежата - Общината.

Протокол за сътрудничество
Полиция, Прокуратура, Съд,
по-малки общини на
територията, Бърза помощ,
Болница, местно
представителство на Съюза на
лекарите, Съюз на
психолозите, Медицинско-
санитарни териториални
органи, Адвокатски колегии,
Центрове за приютяване,
Неправителствени
организации

План за действие –
конкретни действия

Protocollo per l'attivazione e gestione integrata territoriale di percorsi di accoglienza e di uscita dalla violenza
2012 - 2015

Provincia di Pesaro e Urbino
Azienda Ospedaliera Ospedali Riuniti Marche Nord
ASUR Marche - Area Vasta 1
Ambito Territoriale Sociale 1
Ambito Territoriale Sociale 3
Ambito Territoriale Sociale 4
Ambito Territoriale Sociale 5
Ambito Territoriale Sociale 6
Ambito Territoriale Sociale 7
OMOP - Ordine dei Medici Chirurghi della Provincia di Pesaro e Urbino
Ufficio Scolastico Regionale per le Marche - Ufficio VII Ambito Territoriale per la Provincia di Pesaro e Urbino
Prefettura U. I. G. di Pesaro e Urbino
Questura di Pesaro e Urbino
Comando Provinciale Carabinieri di Pesaro e Urbino

Protocollo per l'attivazione e gestione integrata territoriale di percorsi di accoglienza e di uscita dalla violenza 2012-2015

TRA
La Provincia di Pesaro e Urbino, l'Azienda Ospedaliera "Ospedali Riuniti Marche Nord", l'Asur Area Vasta n. 1, la Prefettura - Ufficio territoriale del Governo di Pesaro e Urbino, la Questura di Pesaro e Urbino, il Comando Provinciale dei Carabinieri di Pesaro e Urbino, l'OMOP - Ordine dei Medici Chirurghi della Provincia di Pesaro e Urbino, l'Ambito Territoriale VII per la Provincia di Pesaro e Urbino, gli Ambiti Territoriali Sociali n. 1, 3, 4, 5, 6, 7

PREMESSO
che
le Istituzioni e gli organismi sopra elencati, sulla base delle indicazioni fornite dall'Unione Europea, dal Governo italiano, dalla Regione Marche e dei risultati della propria indagine ISTAT su violenze e molestie sessuali, ritengono opportuno lo sviluppo di iniziative pubbliche e private per contrastare a tutti i livelli il fenomeno della violenza;

la Provincia di Pesaro e Urbino, assieme ad alcuni partner istituzionali del territorio tra i quali: i Comuni di Fano, di Pesaro e Urbino, l'Azienda Ospedaliera "Ospedali Riuniti Marche Nord", l'Asur Area Vasta n. 1, la Prefettura - Ufficio territoriale del Governo di Pesaro e Urbino, la Questura di Pesaro e Urbino, il Comando Provinciale dei Carabinieri di Pesaro e Urbino, l'OMOP - Ordine dei Medici Chirurghi della Provincia di Pesaro e Urbino, gli Ambiti Territoriali Sociali n. 1, 3, 4, 5, 6, 7

Donne vittime di violenza residenti nel territorio della Provincia di Pesaro e Urbino o temporaneamente dimostrate.

Art. 3 - Ingegni e nodi di rete
I soggetti coinvolti nella rete si impegnano ad individuare e responsabilizzare all'interno dei propri servizi il seguente personale:
L'Asur Area Vasta n. 1 si impegna a garantire come risorse umane tutte le professionalità presenti nelle strutture costituzionali;
Il Dipartimento delle Dipendenze Psicologiche di Pesaro si impegna a garantire con proprio personale (medico psichiatra, psicologo, assistente sociale) il supporto necessario per i casi di proprio competenza;
L'Azienda Ospedaliera "Ospedali Riuniti Marche Nord" si impegna a garantire l'applicazione del Protocollo interno " Percorso assistenziale per le donne e i minori vittime di violenza e maltrattamento" e i rapporti dell'Azienda Santaria suddetta con le altre Istituzioni della rete. In particolare le SOC di Pronto Soccorso e Medicina d'Urgenza e la SOC di Ostetricia e Ginecologia dell'Azienda si impegnano a garantire interventi tempestivi ed appropriati in emergenza-urgenza sulle donne vittime di violenza e maltrattamento e ad attivare gli specialisti necessari al caso e da integrare con le forze dell'ordine nei casi previsti dalla legge;
L'Ospedale di Urbino, Asur Area Vasta n. 1 - Urbino si impegna a garantire l'applicazione del Protocollo interno " Percorso assistenziale per le donne e i minori vittime di violenza e maltrattamento" e i rapporti dell'Azienda Santaria suddetta con le altre Istituzioni della rete. In particolare le SOC di Pronto Soccorso e Medicina d'Urgenza e la SOC di Ostetricia e Ginecologia dell'Azienda si impegnano a garantire interventi tempestivi ed appropriati in emergenza-urgenza sulle donne vittime di violenza e maltrattamento e ad attivare gli specialisti necessari al caso e da integrare con le forze dell'ordine nei casi previsti dalla legge;
La Questura di Pesaro e Urbino si impegna a garantire la collaborazione dell'intero servizio, intesa quale partecipazione degli operatori agli incontri e la disponibilità a fornire dati riguardanti il fenomeno della violenza alle donne al fine esclusivo dell'attività della rete.

I Carabinieri - Comando Provinciale di Pesaro e Urbino si impegnano a garantire la collaborazione dell'intero servizio, intesa quale partecipazione degli operatori agli incontri e la disponibilità a fornire dati statistici riguardanti il fenomeno della violenza alle donne ai fini esclusivi dell'attività della rete.

Il Centro Antiviolenza Provinciale si impegna a garantire per le ore di apertura del centro come risorse umane: le operatrici di accoglienza, una coordinatrice, psicologo, operatori volontari dell'associazione "Processo Donna". Il CAV offre: informazioni telefoniche, colloqui di accoglienza, colloqui informativi di carattere legale e psicologico, interventi di accompagnamento e orientamento all'utilizzo delle risorse e ai servizi presenti sul territorio, azioni di sensibilizzazione, sostegno nell'affermazione di percorsi personalizzati di uscita dalla violenza (come previsto dalla L.R. 32 del 2008).

Il Dipartimento di salute mentale -DSM II DSM di Area vasta di Pesaro e Urbino nelle sue articolazioni territoriali garantisce i LEA (Livelli Essenziali di Assistenza) sia nelle situazioni di emergenza che di routine.

Il Dipartimento di salute mentale -DSM II servizio DSM nell'area di Fano si impegna a fornire consulenza psichiatrica su richiesta della rete di servizi citati o della donna stessa e di fornire risposte di carattere terapeutico nel caso si configuri un quadro clinico con elevato disagio psichico. Le cure farmacologiche e psicologiche si realizzano all'interno del Centro per i disturbi dell'Umore e l'Ansiosità di Genere del DSM di Fano. I DSM della Provincia nell'ambito dell'organizzazione per Area Vasta potranno valutare percorsi innovativi.

Gli Ambiti degli Ambiti Territoriali Sociali n. 1, 3, 4, 5, 6, 7, si impegnano a garantire come risorse umane il personale qualificato presente nel servizio politico sociale del proprio Comune

Art. 4 - Modalità operative per la gestione del percorso di rete
Il percorso integrato è stato suddiviso per questioni organizzative in due macrofasce e di fornire evolutivo di una suddivisione volutamente strutturata per esigenze metodologiche di gestione che spesso vedrà il primo intervento così strettamente legato al processo di aiuto complesso da non trovare questa netta differenza.
Le modalità operative e i tempi d'intervento sono da ritenersi comunque sempre indicativi in quanto i percorsi di aiuto vanno sempre riferiti alla tipologia di violenza o di maltrattamento di cui è vittima la donna che espone il disagio.

Fase: urgenza/emergenza e primo intervento
Premessa:
Questa fase si avvia con una PRIMA ACCOGLIENZA della donna che richiede aiuto a uno qualsiasi dei servizi della rete territoriale i quali si impegnano ad accoglierla e a contactare con lei un percorso di orientamento e accompagnamento per l'uscita dalla violenza.
E' fatto obbligo, per ogni operatore coinvolto, di attivarsi in azioni di orientamento e accompagnamento della donna che si trova in questa fase in una situazione di confusione e spesso anche di pericolo.
Accompagnare la donna nell'entrata in un percorso di rete, secondo le proprie risorse e competenze, significa informarla dell'esistenza di una rete di servizi territoriali disponibili a superare la situazione per sostenere nel percorso di uscita dalla violenza. L'azione di accompagnamento può prevedere qualsiasi tipo di intervento in accordo con la donna e non solo la consegna della brochure informativa sul Centro Antiviolenza provinciale, ma anche azioni di indirizzo e attivazione del contatto con altro servizio competente.
Oltre all'accompagnamento, i competenti soggetti della rete sono tenuti alla gestione dei percorsi di urgenza/emergenza o di primo intervento con la relativa messa in gioco di altri servizi della

Първа помощ в Бърза помощ

- Бърза помощ изпраща сигнал до Прокуратурата ако актът на насилие се случва за втори път, независимо колко време е минало между първия и втория акт
- Бърза помощ изпраща документите на клиничен психолог
- Предоставят на пострадалата комплект с най-важната информация

